

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Prištine, 5 Aralık 2016
Nr. Ref.: RK1013/16

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Başvuru No: KI117/15

Başvurucu

Rexhep Llapashtica

Kosova Yüksek Mahkemesinin Rev. nr. 269/2014 sayı ve 24 Ocak 2014 tarihli kararı hakkında anayasal denetim başvurusu

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Mahkeme Heyeti:

Arta Rama-Hajrizi, Başkan
Ivan Čukalović, Başkanvekili
Altay Suroy, Üye
Almiro Rodrigues, Üye
Snezhana Botusharova, Üye
Bekim Sejdiu, Üye
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, Üye
Gresa Caka-Nimani, Üye

Başvurucu:

1. Başvuru, Prištine mukimi Bay Rexhep Llapashtica (bundan böyle: başvuru) tarafından teslim edilmiştir.

İtiraz Edilen Karar

2. Başvurucu, kendisine 27 Mayıs 2015 tarihinde teslim edilmiş olan Rev. nr. 269/2014 sayı ve 29 Ocak 2014 tarihli Kosova Yüksek Mahkemesi (bundan böyle: Yüksek Mahkeme) kararına itiraz etmiştir.

Başvurunun Konusu

3. Başvurunun konusu başvurucunun iddiasına göre Kosova Cumhuriyeti Anayasasının 21. maddesi [Genel Esaslar], 22. maddesi [Uluslararası Sözleşme ve Belgelerin Doğrudan Uygulanması], 23. maddesi [İnsanlık Onuru], 24. maddesi [Kanun Önünde Eşitlik] ve 31. maddesi [Adil ve Tarafsız Yargılanma Hakkı] ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin (bundan böyle: AİHS) 6. maddesiyle [Adil Yargılanma Hakkı] güvence altına alınmış olan haklarını ihlal etmiş olan Yüksek Mahkeme kararıdır (Rev. nr. 269/2014).

İlgili Hukuk

4. Başvuru Kosova Cumhuriyeti Anayasasının (bundan böyle: Anayasa) 113.7 fıkrasına ve 03/L-121 sayılı Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Kanun (bundan böyle: Kanun) 47. maddesine dayandırılmıştır.

Başvuru Süreci

5. Başvurucu 21 Eylül 2015 tarihinde Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesine (bundan böyle: Mahkeme) başvurusunu teslim etmiştir.
6. Mahkeme Başkanı 14 Ekim 2015 tarihinde çıkardığı GJR. KI117/15 sayılı kararla Üye Altay Suroy'u raportör yargıç olarak görevlendirmiş ve KSH.KI117/15 sayılı kararla da Üyeler Robert Carolan (başkan), Almiro Rodrigues ve Ivan Čukalović'ten oluşan Ön İnceleme Heyeti'ni belirlemiştir.
7. Mahkeme, başvurunun kaydedildiğini 2 Kasım 2015 tarihinde başvurucuya bildirmiş ve başvurunun bir nüshasını Yüksek Mahkemeye göndermiştir.
8. Mahkeme 24 Aralık 2015 tarihinde Priştine Temel Mahkemesinden başvurucunun Rev. nr. 269/2014 sayı ve 29 Ocak 2014 tarihli Yüksek Mahkeme kararını aldığı tarihi gösteren teslim tesellüm pusulasını talep etmiştir.
9. Priştine Temel Mahkemesi Mahkemece talep edilen teslim tesellüm pusulasını 29 Aralık 2015 tarihinde teslim etmiştir.
10. Ön İnceleme Heyeti 8 Mart 2016 tarihinde Raportör Yargıç'ın raporunu görüştüktan sonra Mahkeme Heyetine başvurunun kabul edilmez olduğu yönünde öneri sunmuştur.

Olguların Özeti

11. Başvurucu, Priştine Belediyesi Planlama, Yeniden Yapılanma ve Kalkınma Müdürlüğünde çalışmıştır. İşverenin bünyesindeki İdare Kurulu, 1999/11 sayılı Birleşmiş Milletler Kosova Misiyonu (bundan böyle: UNMIK) Yönetmeliği uyarınca başvurucuyu 2000 yılının Ocak ve Şubat ayları boyunca maaş katsayısı 5.00 olan 2. meslek grubu işyerine yerleştirmiştir.
12. Başvurucu, kendisinin işverence maaş katsayısı 5.00 olan göreve yerleştirilmesine ilişkin 05-120-89 sayılı itiraz dilekçesini 22 Mart 2000 tarihinde vermiştir.
13. Başvurucu işvereninden cevap alamayınca 9 Mayıs 2000 tarihinde Priştine Belediye Mahkemesine dava dilekçesi vermiş, işverenin bu işleminin durdurulup 1 Ocak 2000 tarihinde itibaren kendisine 7.5 maaş katsayısının belirlenmesini ve ödenmemiş olan maaş farkının tazmin edilmesini talep etmiştir.
14. Belediye Mahkemesi 12 Ekim 2000 – 29 Haziran 2005 döneminde başvurucu tarafından açılan iki dava hakkında karar almış (C.nr. 15/2000 ve C1.nr.324/2001); Bölge Mahkemesi de bu kararları iki kez bozarak yeniden görüşülmek üzere dosyayı iade etmiştir (Ac.nr. 28/2000 ve Ac.nr. 322/2003 sayılı kararlar).
15. Priştine Belediye Mahkemesi 31 Ekim 2012 tarihinde yeniden yargılama sürecinde çıkardığı C1.nr. 273/05 sayılı kararla başvurucunun dava dilekçesini onamış ve karar gerekçesinde şu hususlara yer vermiştir: *“Tespit edilmiş olan bu olgusal durumdan mevcut davada davacının 01.05.2000-31.12.2008 döneminde 7.5 katsayı üzerinden ücret almış olsaydı elde edeceği gelir farkı ve kesin ve hassas bir şekilde hazırlanıp yazıldığı için maaş farkını belirlemede dikkate alınan bilirkişi raporuna olan tam güvenin söz konusu olduğu anlaşılmıştır.*
16. İşveren, olgusal durumun yanlış ve eksik tespiti ile maddi hukukun yanlış uygulanışı nedeniyle belirtilmemiş bir tarihte Belediye Mahkemesinin C1. nr. 273/05 sayılı kararına İstinaf Mahkemesine itiraz başvurusunda bulunmuştur.
17. İstinaf Mahkemesi 4 Mart 2014 tarihinde çıkardığı CA. nr. 2269/2013 sayılı kararla işverenin itirazını onamış ve Belediye Mahkemesinin C1.nr. 273/05 kararını değiştirmiş ve başvurucunun dava dilekçesini temelden yoksun bularak reddetmiştir.
18. İstinaf Mahkemesi karar gerekçesinde şunu belirtmiştir: *davacının maaşının davalının yetkili organları tarafından belirlendiğine ilişkin deliller olduğu için ne bilirkişi ne de başka biri maaş katsayısını belirleyemez, özellikle de bunun gibi bir durum herhangi bir yasal hükme dayanmadığında. Bu nedenle bu mahkemenin tespitine göre bilirkişi tarafından belirlenen oranda davacının belirtilen dönem için maaş farkı hakkı yoktur; çünkü çalışanın ancak sözleşmede akdedilen miktarda olan maaşa hakkı vardır.*

19. Başvurucu, İstinaf Mahkemesi'nin (CA. nr. 2269/2013 sayılı) kararına karşı Yüksek Mahkeme nezdinde revizyon başvurusunda bulunarak çekişmeli yargılama usulü esas hükümlerinin ihlal edildiği ile maddi hukukun yanlış uygulandığını ileri sürmüştür.
20. Yüksek Mahkeme 29 Ocak 2014 tarihinde (Rev. nr. 269/2014 sayılı) kararla başvurusunun revizyon başvurusunu temelden yoksun bularak reddetmiş ve İstinaf Mahkemesi hakkında şu gerekçeyi bildirmiştir: [...] *İstinaf Mahkemesi değerlendirmesini doğru yapmış ve davacının (başvurucunun) 5.00 olan maaş katsayısı ile 2000 yılının Ocak, Şubat, Mart ve Nisan ayları için 6.00 katsayısı ve Mayıs ayından itibaren 6.00 katsayısından 7.50 katsayısı üzerinden farkın ödenmesine ilişkin talebin belirtildiği dava dilekçesinin temelden yoksun olduğu bulunmuş; nitekim bu aylara ilişkin maaşları yürürlükte olan işyeri sınıflandırma tablolarına göre ödenmiştir[...].*

Başvurucunu İddiaları

21. Başvurucu, Yüksek Mahkeme (Rev. nr. 296/2014) ve İstinaf Mahkemesi (CA. nr. 2269/2013) kararlarıyla bu kararın 3. paragrafında zikrolunduğu şekilde güvence altına alınmış haklarının ihlal edildiğini iddia etmiştir.
22. Başvurucu ayrıca Mahkeme'den Belediye Mahkemesi kararının (C1.nr. 273/05) uygulanmasını talep etmiştir.

Başvurunun Kabul Edilirliği

23. Anayasa Mahkemesi öncelikle başvurunun Anayasada belirtilmiş ve Kanun ile İçtüzük'te ayrıntıları verilmiş olan kabul edilirlilik koşullarının yerine getirip getirmediğini değerlendirir.
24. Mahkeme ilkin Anayasa'nın 113.7 madde bendine atıfta bulunmuştur. Madde şöyledir:

Yasalarla belirlenen tüm yasal yollar tükendikten sonra bireyler, kamu otoriteleri tarafından kendi bireysel hak ve özgürlükler ihlal edildiğinde dava açma haklarına sahiptirler.

25. Mahkeme devamında Kanun'un 48. maddesine atıfta bulunmuştur. Madde şöyledir:

İstem müracaatında bulunan kişi, isteminde hangi hak ve özgürlüğünün ihlal edildiğini tahmin ettiğini ve müracaatta bulunan kişinin itirazda bulunmak istediği kamu otoritenin somut işleminin hangisi olduğu konusunda doğru bir açıklama yapmakla görevlidir.

26. Mahkeme ayrıca İçtüzük'ün 36. kuralına atıfta bulunmuştur. Bent şöyledir:

*(1) Mahkeme başvuruları yalnız şu hallerde görüşebilir:
[...]*

d) *Başvuru prima facie olarak açıkça temellendirildiği veya temelden yoksun olmadığı zaman.*

(2) *Mahkeme şu kanaatlere vardığında başvuruyu açıkça temelden yoksun olduğunu ilan eder:*

[...]

b) *Sunulan maddi unsurların herhangi bir şekilde Anayasa ihlali iddialarını gerekçelendirmediği zaman;*

[...]

d) *Başvurucunun kendi iddiasını yeterli şekilde kanıtlayamadığı zaman.*

27. Yukarıda belirtildiği şekilde başvuru, Yüksek Mahkeme'nin Rev. nr. 269/2014 sayılı kararı ve adalet mahkemeleri kararlarıyla Anayasa'nın 21. maddesi, 22. maddesi, 23. maddesi, 24. maddesi ve 31. maddesi ile AİHS'nin 6. maddesiyle güvence altına alınmış olan haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.
28. Dahası başvuru, dava dilekçesinin temellendirilmiş olarak kabul edildiği Belediye Mahkemesi kararının (C1.nr. 273/05) uygulanmasını Mahkeme'den talep etmiştir.
29. Mahkeme başvurucunu talebiyle ilgili olarak usule ilişkin veya maddi bir delil sunmadığını tespit etmiştir. Başvuru ihlalin nasıl meydana geldiği hakkında bir ayrıntı vermeyerek Anayasa ile AİHS'nin maddeleri zikretmekle yetinmiştir.
30. Mahkeme ayrıca Yüksek Mahkemenin başvuru tarafından yapılan revizyon başvurusunu temelden yoksun bularak İstinaf Mahkemesinin gerekçesini tamamen desteklediğini gözlemlemiştir.
31. Mahkeme ayrıca başvurucunun her iddiasını ayrıntılı bir şekilde görüşüğünü, başvurucunun revizyon başvurusunun temelden yoksun olarak reddedilip alt derece mahkeme kararının onanmasının neden gerekli olduğunun Yüksek Mahkemece açıklandığını gözlemlemiştir.
32. Mahkeme dava dosyasına dayanarak Yüksek Mahkeme kararının başvurucunun iddiasının aksine Anayasa ve AİHS ile güvence altına alınmış olan haklarını ihlal etmediğini değerlendirmiştir.
33. Olgusal durum ve kanun hükümlerinin yorumlanmasına ilişkin iddialarla ilgili olarak Mahkeme, Anayasa ile güvence altına alınmış olan hak ve özgürlükleri ihlal etmiş oldukları durumlar (anayasallık) hariç, görevinin mahkemeler veya kamu otoriteleri tarafından işlendiği iddia edilen olgu veya kanun hatalarını (meşruiyet) görüşmek olmadığını belirtmek ister.
34. Mahkeme devamında Anayasa uyarınca, adalet mahkemeleri veya kamu otoritelerince alınmış olan kararlar hakkında dördüncü derece mahkemesi olarak hareket etmek onu görevi olmadığını belirtmek ister. Usul hukuku ve maddi hukuka ilişkin kuralları yorumlanıp uygulamak adalet mahkemeleri ile diğer kamu organlarının görevidir (bkz. *Garcia Ruiz – İspanya*, Başvuru No: 30544/96, 21 Ocak 1999 tarihli AİHM tarihli kararın 28. paragrafı).

35. Mahkeme'nin yargılama yetkisi, bir bütün olarak ele alındıklarında, adalet mahkemelerindeki süreçlerin düzgün ve adil olup olmadıklarını doğrulamaktır (diğerleri arasında bkz. *Edwards v. Birleşik Krallık*, Başvuru No: 13071/87, 10 Temmuz 1991 tarihli Avrupa İnsan Hakları Komisyonu Raporu).
36. Mahkeme, Yüksek Mahkeme dahil olmak üzere adalet mahkemelerindeki süreçlerin adil olduklarını ve gerekçelendirildiklerini değerlendirmiştir (bkz. *mutatis mutandis, Shub v. Litvanya*, Başvuru No: 17064/06, 30 Haziran 2009 tarihli AİHM kararı).
37. Mahkeme, başvuruçunun Anayasa ile güvence altına alınan haklarının ihlaline ilişkin iddialarını desteklemek için prima facie türünden bir delil sunmadığını (bkz. *Vanek v. Slovakya Cumhuriyeti*, 53363/99 başvurusuna ilişkin 31 Mayıs 2005 tarihli AİHM kararı) ve Anayasa'nın 113.7 madde fıkrası ile Kanun'un 48. maddesinde belirtildiği şekilde bahse konu Anayasa maddelerinin kendi iddiasını hangi şekilde desteklediklerini açıklamadığını tespit etmiştir.
38. Sonuç olarak Mahkeme, İçtüzük'ün 36. kuralı (1) (d) ve (2) (b) ile (d) bentleri uyarınca başvurunun açıkça temelden yoksun olup kabul edilmez olduğu sonucuna varmıştır.

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Anayasa'nın 113.4 fıkrası, Kanun'un 48. maddesi ile İçtüzüğü'nün 36. kuralı (1)(d) ve (2)(b) ile (d) bentleri uyarınca Kosova Anayasa Mahkemesi'nin 8 Mart 2016 tarihinde yapılan duruşmasında oybirliğiyle:

- I. Başvurunun kabul edilmez olduğunun İLANINA,
- II. Kararın taraflara TEBLİĞİNE,
- III. Kanununun 20.4 maddesi uyarınca bu kararın Resmi Gazetede YAYIMLANMASINA karar verilmiştir.
- IV. İşbu karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Altay Suroy

Arta Rama-Hajrizi